Wypadki przy pracy[1] w województwie wielkopolskim w 2018 r.

15.11.2019 r.

12,0%

Udział poszkodowanych w wypadkach przy pracy w województwie wielkopolskim (Polska=100)

W 2018 r. w województwie wielkopolskim odnotowano mniej wypadków przy pracy niż przed rokiem, w tym również ze skutkiem śmiertelnym. Zmniejszyła się liczba osób poszkodowanych w tych zdarzeniach, jednak nadal wśród województw wielkopolskie zajmowało pod tym względem jedno z wyższych miejsc.

W roku 2018 w województwie wielkopolskim w wypadkach przy pracy i zdarzeniach traktowanych na równi z nimi poszkodowane zostały 10682 osoby, tj. o 95 (o 0,9%) mniej niż w 2017 r. Wypadki ze skutkiem śmiertelnym dotyczyły 22 osób (przed rokiem 27), 71 osób ucierpiało w zdarzeniach powodujących ciężkie uszkodzenie ciała (przed rokiem 72), a 10589 zostało poszkodowanych w wypadkach z innym skutkiem (w 2017 r. 10678). Najwięcej zdarzeń miało miejsce w zakładach przetwórstwa przemysłowego; poszkodowanych w nich zostało 4806 osób (45,0% wszystkich pokrzywdzonych w wypadkach przy pracy), wśród których było 10 ofiar śmiertelnych oraz 37 poszkodowanych ciężko. Stosunkowo dużo wypadków zdarzyło się również w jednostkach z sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych (1336 poszkodowanych, tj. 12,5%), transport i gospodarka magazynowa (893, tj. 8,4%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (792, tj. 7,4%) oraz budownictwo (623, tj. 5,8%). Większość poszkodowanych pracowała w sektorze prywatnym (78,7%; w 2017 r. 77,4%). Częściej wypadkom ulegali mężczyźni (65,2%).

W 2018 r. wskutek wypadku przy pracy śmierć poniosły 22 osoby, a 71 doznało ciężkiego uszkodzenia ciała

Tablica 1. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wielkości zakładów oraz sekcji PKD w 2018 r.

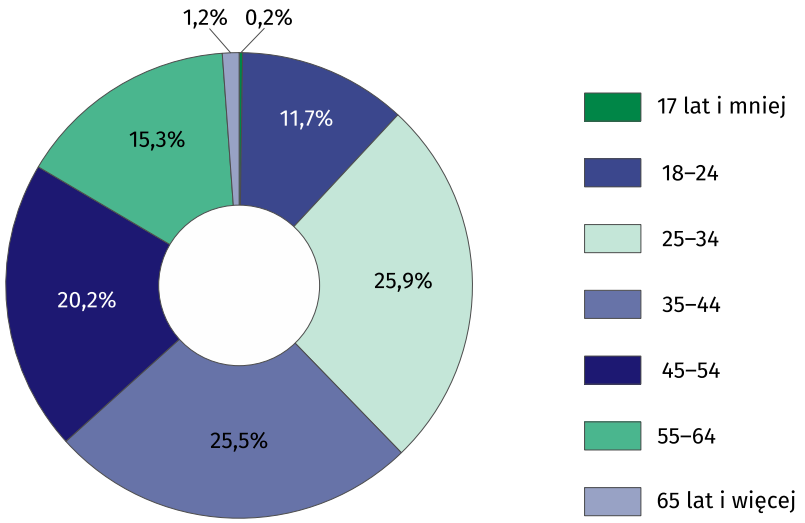
SEKCJE PKD	Ogółem	W tym w wypadkach śmiertelnych	Z ogółem – zatrudnieni w zakładach (jednostkach lokalnych) o liczbie pracujących				
			do 9	10–49	50–249	250–499	500 i więcej
Ogółem	**10682**	**22**	**680**	**2218**	**3567**	**1396**	**2821**
w tym:							
Przemysł	5166	12	148	668	1902	898	1550
w tym przetwórstwo przemysłowe	4806	10	132	579	1745	872	1478
Budownictwo	623	3	125	224	214	29	31
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ	1336	–	178	543	406	117	92
Transport i gospodarka magazynowa	893	4	60	200	200	65	368
Administrowanie i działalność wspierająca Δ	431	–	30	57	107	56	181
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	269	–	3	51	105	57	53
Edukacja	369	–	4	119	206	13	27
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	792	–	13	58	129	126	466

Najwięcej wypadków miało miejsce w zakładach o liczbie pracujących od 50 do 249

[1] Dane o wypadkach przy pracy i zdarzeniach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy oraz o osobach w nich poszkodowanych dotyczą całej gospodarki narodowej, nie uwzględniając jedynie osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. Informacje opracowano na podstawie statystycznej karty wypadku Z-KW.

Najwięcej wypadków odnotowano w zakładach (jednostkach lokalnych) o liczbie pracujących od 50 do 249 (33,4% ogółu poszkodowanych wobec 34,1% w 2017 r.). W przedsiębiorstwach przetwórstwa przemysłowego poszkodowani zatrudnieni w jednostkach tej wielkości stanowili 36,3% (30,8% w jednostkach o liczbie pracujących 500 i więcej). W edukacji odsetek poszkodowanych z tej grupy jednostek wyniósł 55,8%, w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – 53,2%, w jednostkach zajmujących się zakwaterowaniem i gastronomią – 40,1%, a w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych – 39,0%. W jednostkach budowlanych i handlowych wypadki najczęściej zdarzały się w podmiotach o liczbie pracujących od 10 do 49, gdzie odsetek poszkodowanych wynosił odpowiednio 36,0% i 40,6%. W sekcji opieka zdrowotna i pomoc społeczna najwięcej wypadków zanotowano w jednostkach o liczbie pracujących 500 i więcej (58,8% ogółu poszkodowanych w tej sekcji). Podobną sytuację obserwowano również w administrowaniu i działalności wspierającej oraz w transporcie i gospodarce magazynowej, gdzie poszkodowani zatrudnieni w jednostkach tej wielkości stanowili odpowiednio 42,0% oraz 41,2%.

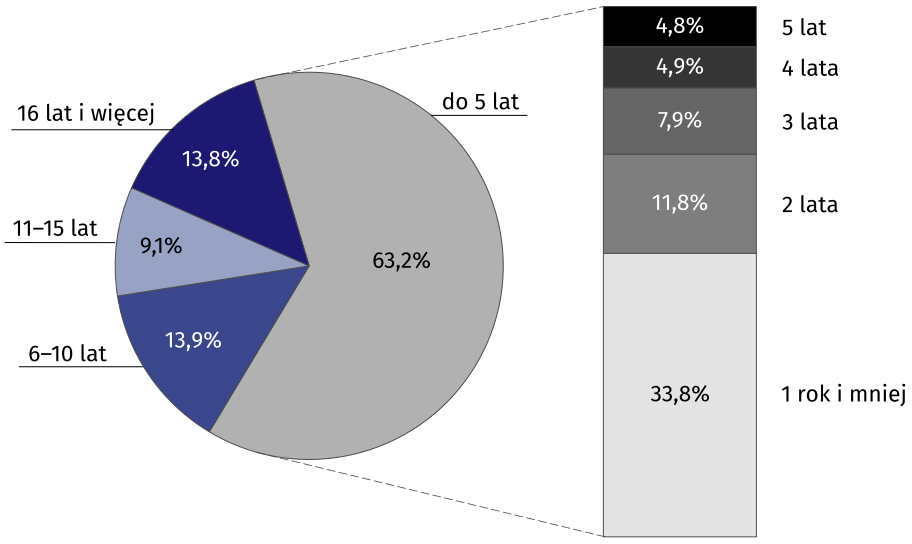
Wykres 1. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według wieku w 2018 r.

Najczęściej wypadkom przy pracy ulegały osoby w wieku od 25 do 44 lat

Wśród poszkodowanych w wypadkach przy pracy w 2018 r. najwięcej było osób w wieku 25–34 lata (25,9%; 28,2% w przypadku mężczyzn) oraz 35–44 lata (25,5%; 27,3% w przypadku kobiet). We wszystkich grupach wieku dominowali poszkodowani zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym, przy czym w grupie 18–24 lata ich udział przekraczał 50% (53,0%). Poszkodowani w wypadkach śmiertelnych w większości należeli do starszych grup wieku (8 osób spośród 22 miało od 45 do 54 lat, a 6 osób – od 55 do 64 lat). W wypadkach powodujących ciężkie uszkodzenie ciała najwięcej poszkodowanych było w wieku od 55 do 64 lat (19 osób spośród 71) lub od 35 do 44 lat (17 osób).

Wykres 2. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według stażu pracy w 2018 r.

Najwięcej wypadków przy pracy dotyczyło osób o stosunkowo krótkim stażu pracy

W 2018 r., podobnie jak w poprzednich latach, najczęściej ofiarami wypadków przy pracy były osoby legitymujące się stosunkowo krótkim stażem (do 5 lat) – 63,2%, w tym 33,8% stanowiły osoby o stażu 1 rok i mniej. Największy odsetek wypadków wśród osób o stażu pracy do 5 lat odnotowano w zakładach należących do sekcji administrowanie i działalność wspierająca (88,6% wszystkich poszkodowanych w tej sekcji; w 2017 r. 88,7%) oraz zakwaterowanie i gastronomia (81,0%; przed rokiem 81,8%). W przypadku wypadków ze skutkiem śmiertelnym stażem pracy do 5 lat legitymowało się 17 spośród 22 ofiar, w tym 8 na 10 poszkodowanych śmiertelnie w przetwórstwie przemysłowym.

Ponad połowa wszystkich poszkodowanych w wypadkach przy pracy była zatrudniona na czas nieokreślony i pracowała w pełnym wymiarze czasu pracy (58,5% wobec 55,7% w 2017 r.), ale w gronie poszkodowanych w 2018 r. znalazło się również 64 uczniów/praktykantów (przed rokiem 67), pracujących głównie w zakładach przetwórstwa przemysłowego, w jednostkach handlu; naprawy pojazdów samochodowych oraz w budownictwie.

Tablica 2. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według grup zawodów i płci w 2018 r.

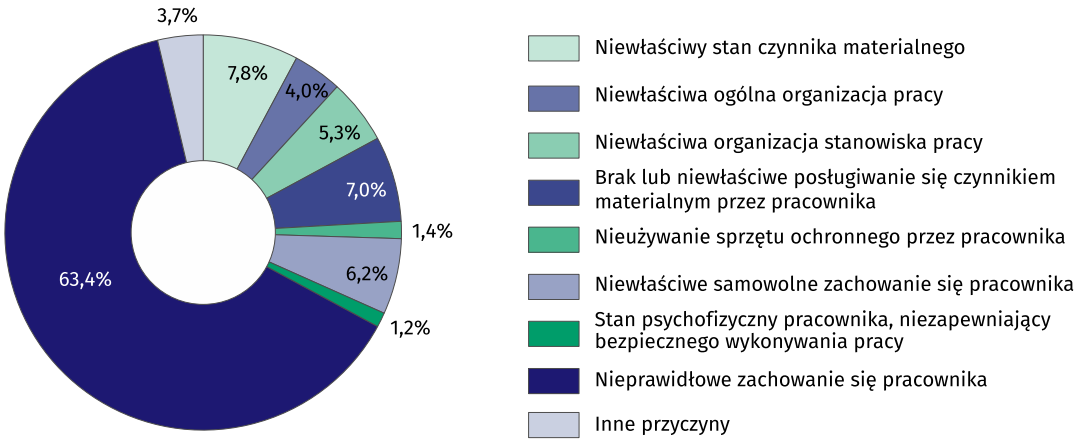
Grupy zawodów	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	**6961**	**3721**
w tym w odsetkach:		
Specjaliści do spraw zdrowia	0,6	9,4
Specjaliści nauczania i wychowania	0,6	4,7
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,8	3,4
Średni personel do spraw biznesu i administracji	1,2	2,9
Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	6,4	4,1
Pozostali pracownicy obsługi biura	1,4	2,7
Pracownicy usług osobistych	2,2	3,9
Sprzedawcy i pokrewni	2,0	12,7
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	7,9	0,3
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	17,3	1,9
Elektrycy i elektronicy	3,9	0,6
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	9,2	7,8
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	12,1	7,5
Kierowcy i operatorzy pojazdów	11,1	0,7
Pomoce domowe i sprzątaczki	0,8	6,9
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,8	7,2

Najwyższy poziom wypadkowości w przypadku mężczyzn obserwowano wśród robotników obróbki metali, mechaników maszyn i urządzeń, natomiast w przypadku kobiet – wśród sprzedawców

Największa wypadkowość utrzymywała się w takich grupach zawodów, jak: robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (11,9% ogólnej liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy), operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych (10,5%) oraz robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni (8,7%), a także kierowcy i operatorzy pojazdów (7,5%), robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (6,3%), sprzedawcy i pokrewni (5,7%) oraz pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej (5,6%). Te grupy zawodów przeważały wśród poszkodowanych w sektorze prywatnym, natomiast w sektorze publicznym wypadkom przy pracy ulegali najczęściej specjaliści do spraw zdrowia, specjaliści nauczania i wychowania, pozostali pracownicy obsługi biura, pracownicy usług osobistych oraz pomoce domowe i sprzątaczki.

Do wypadków przy pracy najczęściej dochodziło w miejscach produkcji przemysłowej (56,8% wszystkich zdarzeń), w biurach, placówkach naukowych i szkołach, zakładach usługowych (18,5%) oraz w miejscach i środkach komunikacji publicznej (8,8%). Wśród przyczyn wypadków przeważały te związane z czynnikiem ludzkim. Większość stanowiły przyczyny kwalifikowane jako nieprawidłowe zachowanie się pracownika (63,4%).

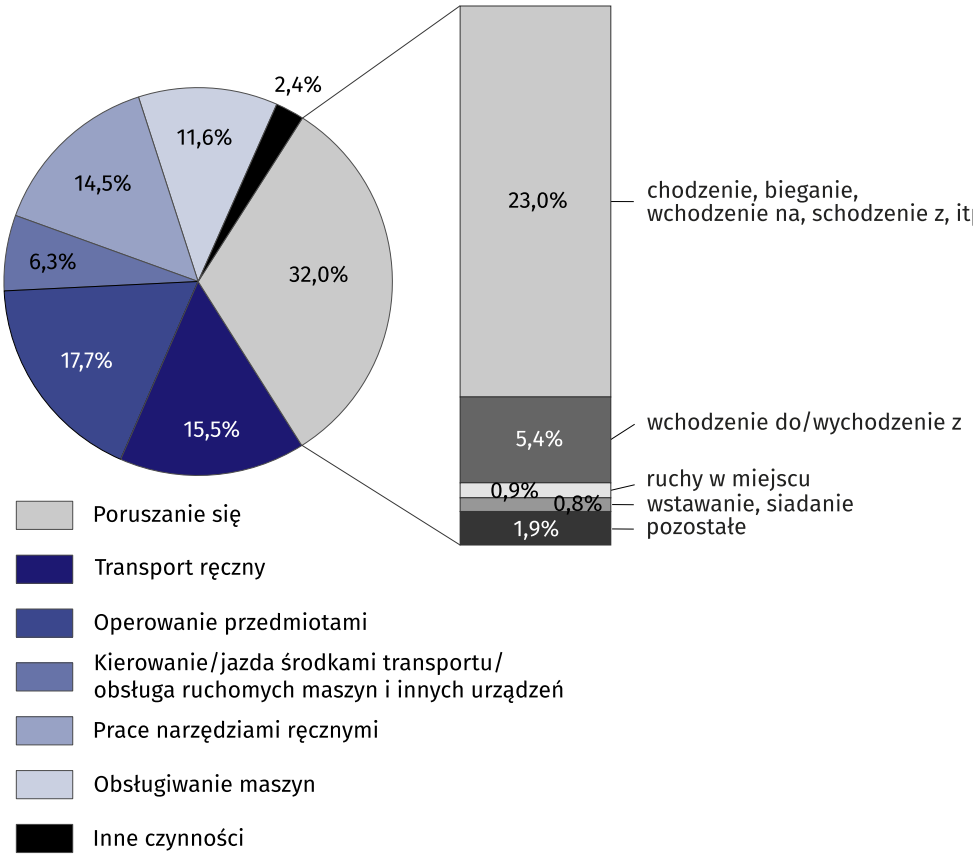
Wykres 3. Wypadki przy pracy według przyczyn w 2018 r.

Najczęściej przyczyną wypadków przy pracy było nieprawidłowe zachowanie się pracownika

Czynności, jakie w chwili wypadku wykonywali poszkodowani, najczęściej były związane z poruszaniem się (32,0%), a przede wszystkim z chodzeniem, bieganiem, wchodzeniem na coś i schodzeniem z czegoś (23,0%). W chwili wypadków taki rodzaj czynności dominował we wszystkich sekcjach, jedynie w przetwórstwie przemysłowym nieco częściej zdarzenia te miały miejsce podczas obsługiwania maszyn lub wykonywania prac narzędziami ręcznymi.

Wykres 4. Poszkodowani w wypadkach przy pracy według czynności wykonywanych przez poszkodowanego w chwili wypadku w 2018 r.

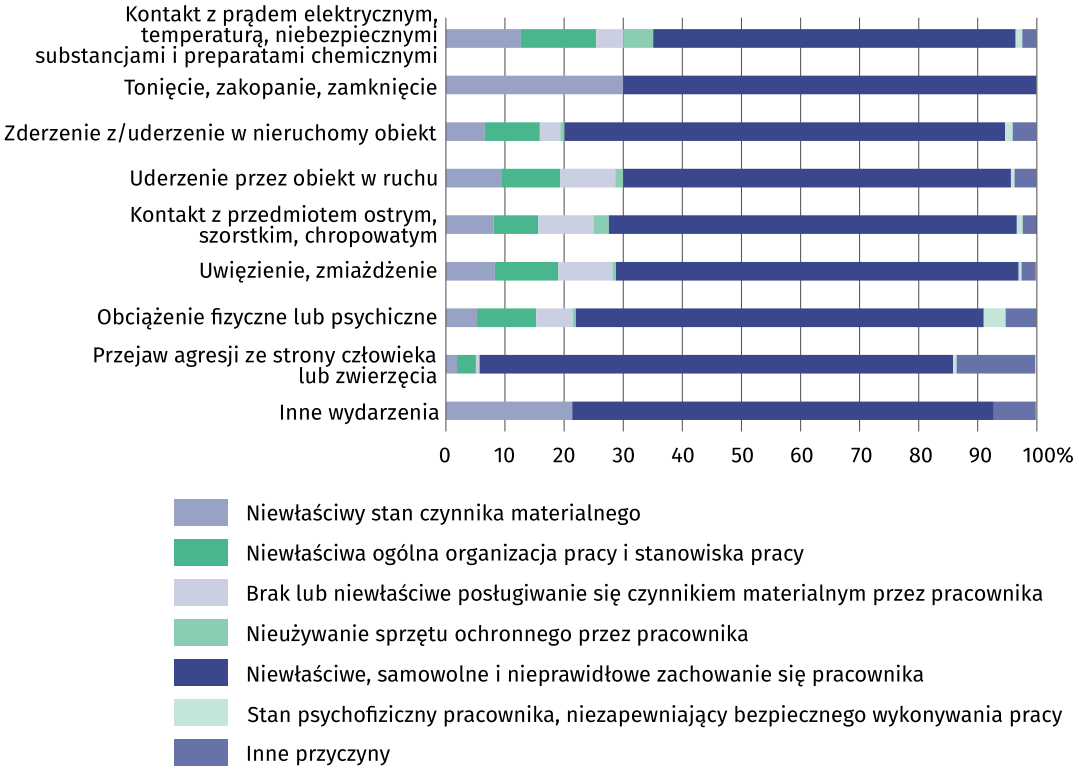

Wskutek wypadków przy pracy poszkodowani doznali różnego rodzaju urazów. Ponad połowę z nich stanowiły rany i urazy powierzchowne (52,5%). Często zdarzały się również przemieszczenia, zwichnięcia, skręcenia i naderwania (20,8%) oraz złamania kości (15,9%). Te trzy typy urazów dominowały we wszystkich zakładach, bez względu na ich wielkość i rodzaj działalności (wyjątek stanowiły podmioty zajmujące się zakwaterowaniem i gastronomią, gdzie częściej niż w innych sekcjach zdarzały się oparzenia ogniem lub środkami chemicznymi, oparzenia wodą lub parą oraz odmrożenia), a także w większości grup zawodowych. Najwięcej ran i urazów powierzchownych wskutek wypadku przy pracy odnotowano wśród robotników obróbki metali, mechaników maszyn i urządzeń i pokrewnych (13,6% ogółu urazów tego typu), operatorów maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych (12,7%) oraz robotników w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewnych

Ponad połowę urazów doznanych wskutek wypadków przy pracy stanowiły rany i urazy powierzchowne

(10,4%). Przemieszczenia, zwichnięcia, skręcenia i naderwania najczęściej obserwowano w grupie zawodowej kierowców i operatorów pojazdów (10,0% ogółu takich urazów), natomiast najwięcej złamań kości stwierdzono wśród robotników obróbki metali, mechaników maszyn i urządzeń i pokrewnych (12,8% ogólnej liczby urazów tego rodzaju) oraz kierowców i operatorów pojazdów (10,4%). Powtarzające się najczęściej rodzaje urazów wskazują które części ciała są najbardziej narażone na uszkodzenie wskutek wypadków przy pracy. Tak samo jak w poprzednich latach, najwięcej osób doznało urazu kończyn górnych (47,0% ogółu poszkodowanych), kończyn dolnych (33,3%) lub głowy (10,1%).

Wykres 5. Wydarzenia powodujące urazy według przyczyn w 2018 r.

Wśród wydarzeń powodujących urazy dominowały trzy grupy: zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt (29,7% ogółu poszkodowanych w wypadkach przy pracy), kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim lub chropowatym (22,2%) oraz uderzenie przez obiekt w ruchu (22,1%; w tym głównie przez spadający obiekt – 9,0%). Źródłem urazów spowodowanych przez wymienione wydarzenia najczęściej były czynniki materialne z grup: budynki, konstrukcje i ich elementy, powierzchnie – na i nad poziomem gruntu (łącznie 52,5% wszystkich zderzeń z nieruchomym obiektem), materiały, przedmioty, wyroby, części maszyn (33,2% ogólnej liczby uderzeń przez obiekt będący w ruchu, 22,8% wszystkich wydarzeń spowodowanych kontaktem z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym oraz 11,0% ogółu zderzeń z nieruchomym obiektem), maszyny, urządzenia i wyposażenie do podnoszenia, przenoszenia i magazynowania (20,2% ogólnej liczby uderzeń przez obiekt w ruchu), narzędzia ręczne bez napędu, narzędzia zmechanizowane trzymane w ręku lub prowadzone ręcznie oraz maszyny, urządzenia i wyposażenie stacjonarne (odpowiednio: 32,0%, 10,7% i 14,7% ogółu wydarzeń spowodowanych kontaktem z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym), a także pojazdy drogowe (10,9% wszystkich uderzeń przez obiekt w ruchu).

Do urazów najczęściej dochodziło w wyniku zderzenia z/uderzenia w nieruchomy obiekt, poprzez kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim lub chropowatym albo wskutek uderzenia przez obiekt w ruchu

Obok skutków zdrowotnych dla osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy (czasem nawet śmierci bądź ciężkiego uszkodzenia ciała), zdarzenia te pociągały za sobą również konsekwencje ekonomiczne, istotne dla zakładu, w którym zdarzył się wypadek, jak i dla całej gospodarki narodowej. Były to z jednej strony straty materialne zakładu, z drugiej – strata czasu pracy innych pracowników, nieuczestniczących bezpośrednio w wypadku, a przede wszystkim absencja osób poszkodowanych. Łączna liczba dni niezdolności do pracy w wyniku zaistniałych wypadków w 2018 r. wyniosła 392362 i była o 6,1% mniejsza niż w poprzednim roku. Wyłączając wypadki śmiertelne, średnio na 1 poszkodowanego przypadało 37 dni niezdolności do pracy, tj. o 2 dni mniej niż przed rokiem (w sektorze publicznym przeciętna absencja powypadkowa wynosiła 36 dni). Poszkodowani w wypadkach przy pracy najczęściej pozostawali na zwolnieniu przez okres od 1 do 3 miesięcy (24,6% ogółu poszkodowanych). Taki okres niezdolności dominował we wszystkich zakładach, niezależnie od ich wielkości. Najdłużej na

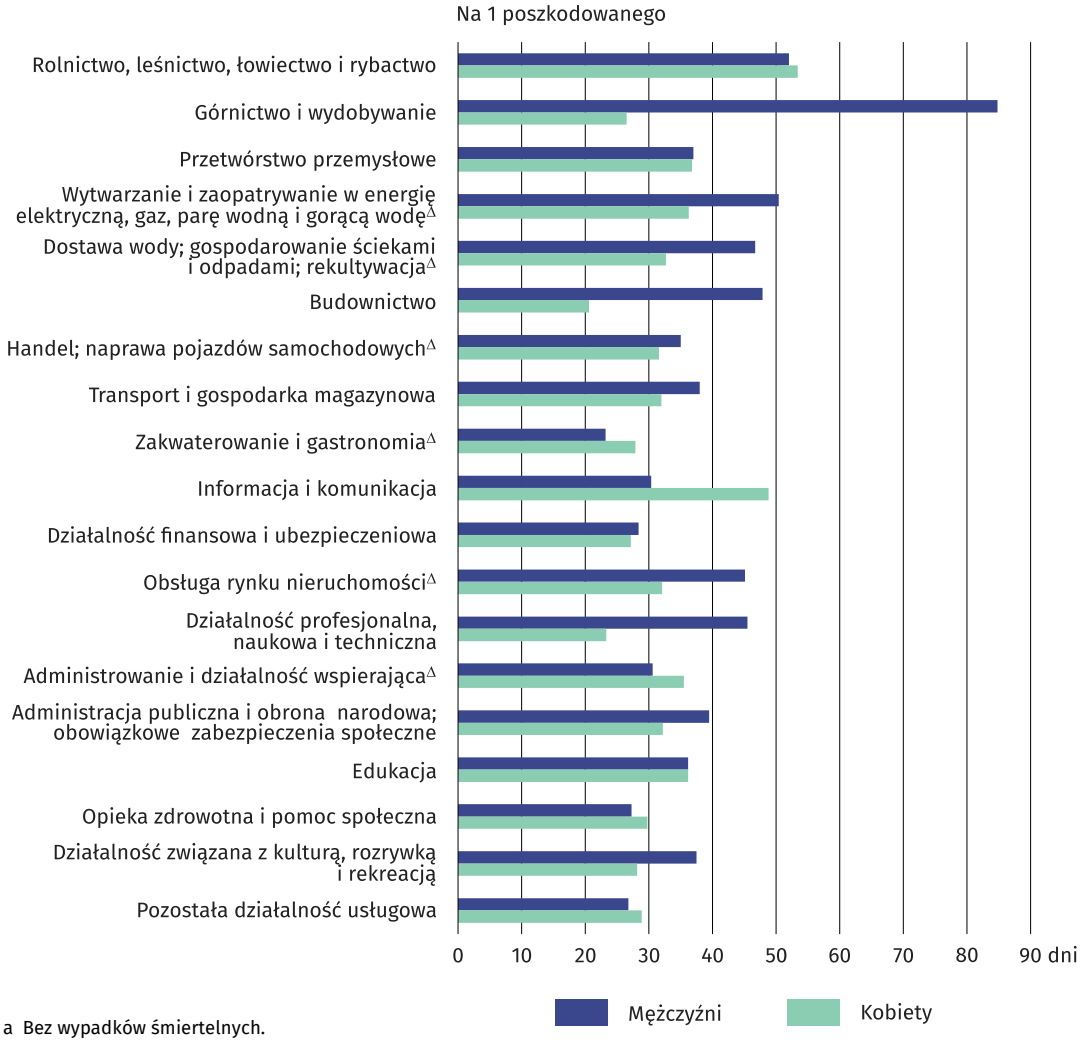
Liczba dni niezdolności do pracy w wyniku wypadków przy pracy była o 6,1% mniejsza niż w 2017 r.

zwolnieniu pozostawali poszkodowani w wypadkach, które zdarzyły się w przedsiębiorstwach górnictwa i wydobywania (średnio 83 dni), a także w jednostkach sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (52 dni) wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (49), budownictwo (47) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (45). Najkrótsze okresy niezdolności do pracy odnotowano w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia (26 dni), działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz pozostała działalność usługowa (po 28), a także opieka zdrowotna i pomoc społeczna (29).

Łączny wymiar czasu pracy innych osób straconego w związku z wypadkami przy pracy (poza poszkodowanymi w tych zdarzeniach) w 2018 r. wyniósł 4487 roboczogodzin (wobec 5637 przed rokiem). Najwięcej strat poniesiono w zakładach przetwórstwa przemysłowego (2544 roboczogodziny, w tym 870 w dziale produkcja wyrobów z metali oraz 569 – produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych), a także w budownictwie (567 roboczogodzin). Szacunkowe straty materialne spowodowane wypadkami kształtowały się na poziomie 3099,2 tys. zł, w tym 164,2 tys. zł wyniosły straty poniesione wskutek wypadków zbiorowych (przed rokiem kwoty te były większe – 9787,3 tys. zł, z tego w wypadkach zbiorowych 7575,1 tys. zł). Największe straty odnotowano w sekcji przetwórstwo przemysłowe (1581,5 tys. zł).

Szacunkowe straty materialne spowodowane wypadkami przy pracy w 2018 r. były ponad trzykrotnie mniejsze niż przed rokiem

Wykres 6. Przeciętny okres niezdolności do pracy poszkodowanych w wypadkach [a] przy pracy według płci oraz sekcji PKD w 2018 r.

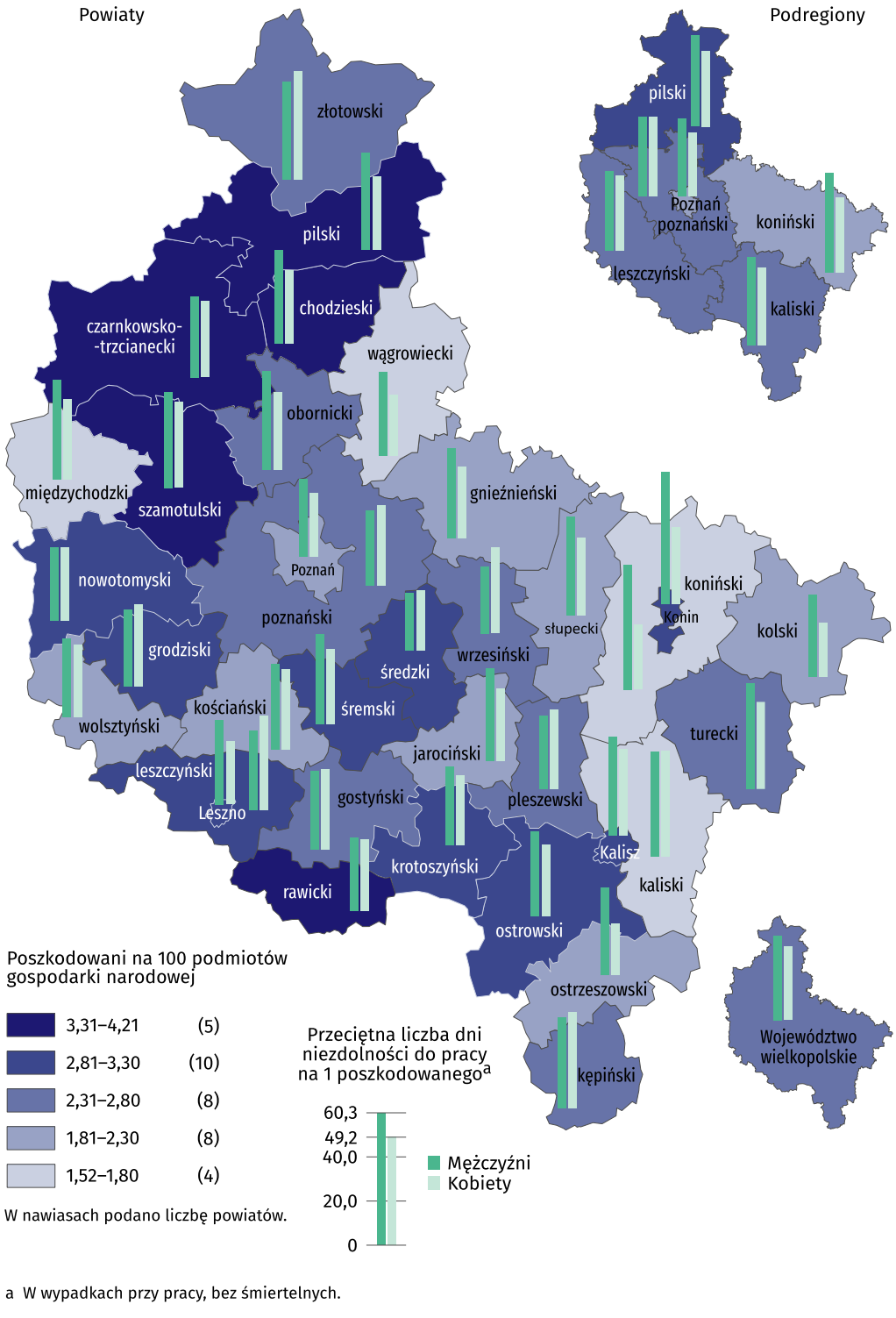
a Bez wypadków śmiertelnych.

Poziom wypadkowości nie jest jednakowy na obszarze całego województwa wielkopolskiego. Najwięcej wypadków przy pracy zdarza się tam, gdzie jest zarejestrowanych najwięcej podmiotów gospodarki narodowej. W liczbach bezwzględnych dominuje pod tym względem stolica województwa – Poznań, gdzie w 2018 r. w wypadkach przy pracy i zdarzeniach traktowanych na równi z nimi poszkodowane zostały 2222 osoby. Dużą liczbę wypadków odnotowano też w powiatach: poznańskim (1553 poszkodowanych), ostrowskim (555) i pilskim (459) oraz w Kaliszu (351). Uwzględniając liczbę podmiotów, najwięcej wypadków przy pracy zanotowano w powiatach: czarnkowsko-trzcianeckim (4,21 poszkodowanych na 100 podmiotów, przy średniej dla województwa 2,49), rawickim (4,02), chodzieskim (4,00), szamotulskim (3,50) i pilskim (3,48). Dla porównania w Poznaniu wskaźnik ten kształtował się poniżej średniej i wyniósł

Najwięcej osób uległo wypadkom przy pracy w zakładach zlokalizowanych w Poznaniu, natomiast po odniesieniu do liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, najwięcej poszkodowanych odnotowano w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim

1,99. Najmniej wypadków przy pracy (zarówno w liczbach bezwzględnych, jak i relatywnie) stwierdzono w powiecie międzychodzkim (55 poszkodowanych, tj. 1,52 na 100 podmiotów).

Wykres 7. Poszkodowani w wypadkach przy pracy w województwie wielkopolskim według powiatów w 2018 r.

a W wypadkach przy pracy, bez śmiertelnych.

Największą przeciętną absencją powypadkową w 2018 r. charakteryzował się Konin (51 dni, przy przeciętnej dla województwa 37 dni na jednego poszkodowanego, z wyłączeniem wypadków śmiertelnych) oraz powiaty: koniński (49 dni), kaliski (48), złotowski (46) i turecki (45). Najkrócej na zwolnieniu pozostawali poszkodowani w wypadkach pracownicy zakładów w powiatach średzkim (27 dni) i kolskim (32), a także w Poznaniu i rawickim (po 33 dni).

Opracowanie merytoryczne:
Emilia Bogacka
Dział Opracowań Zbiorczych
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
tel: 61 2798 355
e-mail: e.bogacka@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Wojewódzkie Informatorium Statystyczne
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
tel: 61 2798 320, 61 2798 323
e-mail: e.gruntmejer@stat.gov.pl
e-mail: m.siniecka@stat.gov.pl
e-mail: g.wyrwas@stat.gov.pl

Współpraca z Mediami:
Arleta Olbrot-Brzezińska
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
tel: 61 2798 345
e-mail: a.olbrot-brzezinska@stat.gov.pl

poznan.stat.gov.pl
@Poznan_STAT
@GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

Wypadki przy pracy w 2017 roku

Temat dostępny w bazach danych

Bank Danych lokalnych – Rynek pracy – Warunki pracy

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

Wypadek przy pracy
Wypadek przy pracy ze skutkiem śmiertelnym
Wypadek przy pracy ze skutkiem ciężkim
Wydarzenie powodujące uraz
Przyczyny wypadku

W opracowaniu zastosowano skrócone nazwy sekcji PKD, skróty oznaczając znakiem „Δ". Pełne nazwy dostępne są na stronie GUS pod adresem: http://stat.gov.pl/Klasyfikacje/